

ÖĞRENCİLERİN HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİ VE İNGİLİZCE DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ (*)

Gürbüz OCAK (**)
Gülçin KARAKUŞ (***)

Öz

Araştırmanın amacı lise öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeylerini ve İngilizce dersine yönelik tutumlarını belirleyerek öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek ve cinsiyet ve sınıf seviyesi değişkenlerine göre bu ilişkinin değişip değişmediğini belirlemektir. Araştırma genel tarama modeline göre yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini lise 9.sınıf düzeyinde 106 öğrenci, 10.sınıf düzeyinde 142 öğrenci ve 11.sınıf düzeyinde 50 öğrenci olmak üzere toplam 298 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar ilinde bir lisede gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler hazırbulunuşluk ve tutum ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen bulgular öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarının ve hazırbulunuşluklarının pozitif olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hazırbulunuşluk, tutum, İngilizce öğretimi

The Relationship Between Students Readiness and Attitude Towards English

Abstract

The aim of this study is to describe students' readiness level and attitude and to find the relationship between students' readiness and attitudes towards English. It is also aimed to find if this relation differs according to gender and class level. Descriptive method is used in this study. The sample of this study consists of 106 students from 9th grade, 142 students from 10th grade and 50 students from 11th grade. The total of the sample is 298. The study was carried out in a high school in Afyonkarahisar in academic year of 2012-2013. It was found that the relationship between students' attitudes and readiness was positive.

Keywords: Readiness, attitude, teaching of English.

*) Bu çalışmanın bir bölümü 05-07.09.2013 tarihleri arasında Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde düzenlenen 22. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultay'ında Sözlü Bildiri olarak sunulmuştur.

**) Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üni. Eğitim Bil. Böl. (Sorumlu yazar) (e-posta: gocuk@aku.edu.tr)

***) Afyon Kocatepe Üni.Sosyal Bil. Ens. Y1 Öğrencisi Öğretmen
(e-posta: karakusgulcin@gmail.com)

Giriş

İngilizcenin 19. yüzyıldan başlayarak günümüze kadar dünyanın en çok konuşulan ve en yaygın kullanılan dili olduğu tartışılmazdır. Dünyada olduğu kadar ülkemizde de eğitim, bilim, sosyal hayat ve teknoloji gibi pek çok alanda İngilizce sürekli ön plana çıkmaktadır. Bu hakimiyetin bir sonucu olarak artık günümüzde İngilizce öğrenmek bir mecburiyet olarak görülmekte ve eğitimin önemli bir kısmına dahil edilmektedir. Her ne kadar okullarda uzun süre İngilizce eğitimi verilse de sonuç çoğu zaman yetersizdir. Yetersizliğin nedenleri arasında öğrencilerin İngilizceye yönelik tutumları ve hazırbulunuşlukları sıralanabilir.

Son yıllara kadar öğrencilerin derse, öğretmene ve öğrenme etkinliklerine yönelik hazırbulunuşlukları ve tutumları üzerinde çok fazla durulmamıştır, ancak öğrencilerin bu konulara yönelik hazırbulunuşlukları ve tutumları öğrenme faaliyetlerinin gerçekleşmesinde oldukça önemlidir. Öğrencilerin hazırbulunuşlukları ve tutumları yukarıda ifade edilen konuları etkilemektedir, ancak bu konulardan da aynı zamanda belli bir oranda etkilenmektedir.

Aslında tanımlarına bakıldığında zaman bu iki kavramın birbirlerine çok yakın olduğu anlaşılmaktadır. Öğrenci için hazırbulunuşluk kavramını Thorndike, öğrenmenin bir önkoşulu ve öğrenme etkinliğinin öğrenciye mutluluk veren yönü olarak tanımlamıştır (Akt: Senemoğlu, 2009). Bu durumda öğrenci mecbur olduğunu düşünmekten öte kendisi istediği için öğrenmek isteyecektir ve öğrenme zorunluluk olmaktan çıkacaktır. Öğrenme süreci bir sistem olarak düşünüldüğü zaman, hazırbulunuşluk eğitim öğretim süreci için son derece önemli bir girdidir (Bloom,1995).Tutum ise bireyin ruhsal olarak hazırbulunuşluğudur (Allport, 1995). Öğrencinin derse yönelik tutumu onun hazırbulunuşluğundan olumlu ya da olumsuz olarak etkilenir. Tutum, bir konunun lehinde veya aleyhinde, psikolojik eğilim olarak da tanımlanabilir (Eagley ve Chaiken, 1998). Gardner (1985)'a göre tutum bireyin görüş ve düşüncelerine bağlı olarak gösterdiği tepki olarak tanımlanabilir.

İngilizce eğitiminde hazırbulunuşluk ve tutumla ilgili yapılan bazı çalışmalar genel olarak bu kavramların bireyde ne düzeyde olduğunu veya bu kavramların bireylerin başarısına etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Örneğin Genç ve Aksu (2004), İngilizce derslerine yönelik tutumların, yaş, mezun olunan bölüm, cinsiyet ve mezun oldukları okul gibi değişkenlerden ne derecede etkilendiğini incelediği çalışmasında öğrencilerin İngilizceye karşı olumlu tutuma sahip olmalarına karşın bölümlerde verilen İngilizce derslerine karşı tutumlarında farklılıklar olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Bir başka çalışmada Levin, Naama ve Zippora (1991), tutum puanlarının akademik başarıyı anlamlı bir şekilde yordadığını ve tutumların erkeklerin akademik başarısını açıklamada kızlara göre daha fazla rol oynadığı sonucuna ulaşmışlardır. Benzer bir çalışmada ise Ünal ve Özdemir (2008), Eğitim Fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarılarına etkisini araştırmışlar ve araştırma sonucunda öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin ve akademik başarılarının kız öğrenciler lehine olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Reio ve Davis (2005) ise, yaş ve cinsiyete bağlı olarak öğrenmeye hazırbulunuşluğu ele almış ve sonuçta hazırbulunuşluk düzeyinin yaşa göre farklılıklar gösterdiğini; ancak cinsiyete göre bir farklılık göstermediğini ortaya koymuşlardır.

Kaçar ve Zengin (2009), yaptıkları çalışmada farklı öğrenim seviyelerindeki öğrencilerin bazı değişkenlere karşı İngilizce dersine yönelik tutumlarındaki değişiklikleri saptamaya çalışmışlardır. Söz konusu çalışmada Kaçar ve Zengin (2009) sınıf düzeyi arttıkça katılımcıların İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenme konusunda gitgide artan olumsuz bir tavır sergilediklerini göstermiştir.

Hem yurt içinde hem de yurt dışında İngilizce dersine yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarına ve hazırbulunuşluklarına yönelik çalışmalara yer verildiği, ancak hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya çok fazla rastlanmadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmada öğrencilerin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları ve tutumları belirlemek, bu iki değişkenin birbirini nasıl etkilediği incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluk düzeylerini ve tutumlarını belirleyerek, hazırbulunuşluk düzeyleri ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Bu genel amaca bağlı olarak bu ilişkinin cinsiyet ve sınıf seviyesi değişkenlerine bağlı olarak değişip değişmediğini belirlemektir.

Problem Cümlesi

1. Lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları nasıldır?
2. Lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları nasıldır?
3. Lise öğrencilerinin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında bir ilişki var mıdır?
4. Cinsiyet değişkenine göre lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında bir ilişki var mıdır?
5. Sınıf seviyesi değişkenine göre lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında bir ilişki var mıdır?
6. Hazırbulunuşluk düzeylerine göre lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile hazırbulunuşlukları arasında bir ilişki var mıdır?

Sınırlılıklar

Bu çalışma, araştırmaya katılan 9. , 10. ve 11. sınıf öğrencileri ile tutum ve hazırbulunuşluk ölçeklerinde yer alan soru maddeleriyle sınırlıdır.

Yöntem

Araştırma genel tarama modelinde yapılmıştır. Genel tarama modeli, genelleme yapabilmek amacıyla geniş çapta veri toplanan yöntemdir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007). Bu çalışmada Afyonkarahisar ili bir merkez ortaöğretim kurumunda 9. , 10.ve

11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluk düzeyleri ve tutumları arasındaki ilişkiyi belirlenmeye ve cinsiyet ve sınıf seviyesi değişkenlerine göre öğrencilerin tutumları ve hazırbulunuşlukları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Afyonkarahisar il merkezinde yer alan tüm liseler ve örneklemi ise Afyonkarahisar il merkezinde bulunan ve rastgele belirlenen bir lise oluşturmaktadır. Belirlenen lisede bulunan, 9.sınıflardan 106 öğrenci, 10.sınıflardan 142 öğrenci ve 11.sınıflardan 50 öğrenci olmak üzere toplam 298 öğrenci ile çalışma yürütülmüştür. Örneklemde sadece lise 9. , 10. ve 11. sınıfların tercih edilmesinin nedeni 12.sınıf öğrencilerinin ağırlıklı olarak sınav kaygısı taşıyor olmalarıdır. Bu bağlamda örneklem uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel'e (2011) göre uygun örneklemede en ulaşılabilir ve maksimum tasarruf sağlayacak bir durum üzerinde çalışılır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veriler Yanar (2008) tarafından geliştirilen İngilizceye Yönelik Tutum Ölçeği (İYT) ve Fisher, King ve Tague (2001) tarafından geliştirilen ve Kocaman, Dicle ve Üstün (2004) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Kendi Kendine Öğrenmeye Hazıroluş Ölçeği (KKHBÖ) yardımıyla toplanmıştır. İYT ölçeği beşli likert türünde hazırlanmış 15'li olumlu 15'i ise olumsuz toplam 30 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçeğin güvenilirlik çalışması sonunda güvenilirlik katsayısı $r = ,95$ olarak tespit edilmiştir. Ölçek 3 faktörden oluşmaktadır. Bunlar; birinci faktör; İngilizceden Zevk Alma: 2.,3., 4., 5., 6., 9., 19., 20., 23., 24., 28. maddelerde; ikinci faktör; İngilizce Ders Dışı Etkinliklere Yönelik Tutum: 7., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 17., 25., 29. maddelerde ve üçüncü faktör İngilizce Ders İçi Etkinlikler Yönelik Tutum: 1., 15., 16., 18., 21., 22., 26., 27., 30. maddelerde tanımlanmıştır.

KKÖH Ölçeği 40 maddeli ve 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçek üç alt faktörden oluşmaktadır. Bu ölçeğin güvenilirlik çalışması sonucu Cronbach Alfa sayısı 0.92'dir. Birinci faktör; Kendi kendini yönetme:1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 21.,27., 28., 30., 32., 36., maddelerde, ikinci faktör; Öğrenmeye isteklilik: 9., 10., 12., 13., 14., 16.,22., 23., 24., 25., 26., 29. maddelerde, üçüncü faktör; kendini kontrol etme: 8.11. 15. 17. 18. 19.20. 31. 33. 34. 35. 37.38. 39.40.maddelerde tanımlanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, öğrencilerin verdikleri cevapların puanlarını hesaplamak amacıyla ölçekte yer alan maddeler; 4.20-5.00 "Tamamen katılıyorum", 3.40-4.19 "Katılıyorum", 2.60-3.39 "Kararsızım", 1.80-2.59 "Katılmıyorum", 1-1.79 "Hiç katılmıyorum" aralıkları temel alınarak yorumlanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, aritmetik ortalama, frekans, yüzde, basit ve kısmi korelasyon analizi istatistik işlemleri kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının tutumları üzerindeki

etkisini belirleyebilmek için öğrencilerin hazırbulunuşluk puanları belirlenmiştir. Bunun için öğrencilerin ölçekten alabilecekleri en düşük puan olan 40 puan ile en yüksek puan olan 200 puan aralığı üç eş parçaya ayrılmıştır. Böylece 40-93 arası puan alan öğrenciler 1. düzeye, 94-147 arası puan alan öğrenciler 2. düzeye, 148-200 arası puan alan öğrenciler ise 3. düzeye atanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde bulgular, araştırmanın problemlerine göre sunulmuştur.

1. Lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları nasıldır?

Lise 9. ,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının İngilizce-den zevk alma faktörüne göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. İngilizceden Zevk Alma Faktörüne Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları

	Madde	1	2	3	4	5	X	Sonuç
İngilizceden zevk alma	İngilizce dersinde sıkılıyorum.	F 48	55	75	63	57	3.08	Kararsızım
		% 16,1	18,5	25,2	21,1	19,1		
	İngilizce zor bir derstir.	F 49	54	74	63	58	3.09	Kararsızım
		% 16,4	18,1	24,8	21,1	19,5		
	İngilizceden nefret ediyorum.	F 63	39	41	51	104	3.31	Kararsızım
		% 21,1	13,1	13,8	17,1	34,9		
	Mümkün olsa İngilizce yerine başka bir ders almak isterdim.	F 71	37	53	49	88	3.15	Kararsızım
		% 23,8	12,4	17,8	16,4	29,5		
	İngilizce sınavından korkarım.	F 56	55	70	52	65	3.05	Kararsızım
		% 18,8	18,5	23,5	17,4	21,8		
	İngilizce metin okumaktan hoşlanmam.	F 54	54	72	50	68	3.08	Kararsızım
		% 18,1	18,1	24,2	16,8	22,8		
İngilizce bir şeyler okumak çok sıkıcıdır.	F 55	52	66	65	60	3.07	Kararsızım	
	% 18,5	17,4	22,1	21,8	20,1			
Benim için İngilizce dersinde verilen görevlere yoğunlaşmak zordur.	F 39	49	84	68	58	3.19	Kararsızım	
	% 13,1	16,4	28,2	22,8	19,5			
İngilizce metinler yazmaktan hoşlanmıyorum.	F 52	44	88	55	59	3.08	Kararsızım	
	% 17,4	14,8	29,5	18,5	19,8			
İngilizce derslerinde kendimi tedirgin ve mutsuz hissedirim.	F 52	47	64	65	70	3.18	Kararsızım	
	% 17,4	15,8	21,5	21,8	23,5			
İngilizce öğrenirken zorlandığımda çalışma hevesimi kaybederim.	F 49	62	79	57	51	2.99	Kararsızım	
	% 16,4	20,8	26,5	19,1	17,1			

İngilizceden Zevk Alma faktörüne yönelik maddeler incelendiğinde öğrencilerin bu faktörde yer alan bütün maddelere yönelik kararsız oldukları görülmektedir. Bu faktörde en düşük puanın 2.99 ile “İngilizce öğrenirken zorlandığımda çalışma hevesimi kaybederim” maddesine ait olduğu görülmektedir. En yüksek puan ise 3.31 ile “İngilizceden nefret ediyorum” maddesine ait olduğu görülmektedir.

Lise 9. ,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının ders dışı etkinliklere yönelik tutum faktörüne göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Ders Dışı Etkinliklere Yönelik Tutum Faktörüne Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları

	Madde	1	2	3	4	5	X	Sonuç
Ders dışı etkinliklere yönelik tutum	İngilizce yayın yapan kanalları izlerim.	F 66	40	43	92	57	3.11	Kararsızım
		% 22,1	13,4	14,4	30,9	19,1		
	İngilizce bilgimi arttırmak için daha çok zaman harcamak istiyorum.	F 45	36	81	61	75	3.28	Kararsızım
		% 15,1	12,1	27,2	20,5	25,2		
	İngilizce öğrenmek benim için son derece gereksizdir.	F 69	28	35	60	106	3.35	Kararsızım
		% 23,2	9,4	11,7	20,1	35,6		
	İngilizce bilmek yaşamımda önemli bir yere sahiptir	F 26	22	45	84	121	3.84	Katılıyorum
		% 8,7	7,4	15,1	28,2	40,6		
	İngilizce dersi benim için boş zaman harcamaktır.	F 61	33	39	61	104	3.38	Kararsızım
		% 20,5	11,1	13,1	20,5	34,9		
	İngilizce konuşmaktan hoşlanmam.	F 57	42	51	57	91	3.27	Kararsızım
		% 19,1	14,1	17,1	19,1	30,5		
	Akıcı ve tam bir İngilizce konuşmak isterim.	F 20	9	25	58	186	4.27	Tamamen Katılıyorum
		% 6,7	3,0	8,4	19,5	62,4		
	İngilizce öğrenmek ilgimi çekmez.	F 59	44	45	56	94	3.27	Kararsızım
		% 19,8	14,8	15,1	18,8	31,5		
İngilizce dersinde öğrendiklerimi çevremdekilerle paylaşmak hoşuma gider.	F 52	31	66	78	71		Kararsızım	
	% 17,4	10,4	22,1	26,2	23,8	3,28		
İngilizce film, şarkı, diyalog dinlemek hoşuma gider.	F 28	35	53	64	118	3.70	Katılıyorum	
	% 9,4	11,7	17,8	21,5	39,6			

Ders Dışı Etkinliklere Yönelik Tutum faktörü incelendiğinde öğrencilerin “Akıcı ve tam bir İngilizce konuşmak isterim” maddesinin tamamen katılıyorum ortalamasına yoğunlaştığı, “İngilizce film, şarkı, diyalog dinlemek hoşuma gider” ve “İngilizce bilmek yaşamımda önemli bir yere sahiptir” maddesinin katılıyorum ortalamasına yoğunlaştığı görülmektedir. Diğer tüm maddelerin ise kararsızım ortalamasına sahip olduğu görülmektedir.

Lise 9. ,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının ders İçi Etkinliklere Yönelik Tutum faktörüne göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. *Ders içi Etkinliklere Yönelik Tutum Faktörüne Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları*

		Madde	1	2	3	4	5	X	Sonuç
Ders içi etkinliklere yönelik tutum	İngilizce derslerine istediğim için katılıyorum.	F	48	28	56	84	82	3.41	Katılıyorum
		%	16,1	9,4	18,8	28,2	27,5		
	İngilizce dersini kaçırmak istemem.	F	49	40	86	70	53	3.12	Kararsızım
		%	16,4	13,4	29,8	23,5	17,8		
	İngilizce ödevlerini yapmaktan zevk alırım.	F	72	51	88	54	33	2.74	Kararsızım
		%	24,2	17,1	29,5	18,1	11,1		
	İngilizce bir şeyler yazmayı seviyorum (kartpostal, e-posta, mektup vb.).	F	69	54	84	44	47	2.81	Kararsızım
		%	23,2	18,1	28,2	14,8	15,8		
	İngilizce dersinde anladığım noktaları öğretmenime sorup öğrenmek isterim	F	34	33	70	105	56	3.38	Kararsızım
		%	11,4	11,1	23,5	35,2	18,8		
İngilizce ödevleri sıkıcı olduğunda bile kendimi motive ederim.	F	62	46	81	73	36	2.91	Kararsızım	
	%	20,8	15,4	27,2	24,5	12,1			
İngilizce derslerini ipe çekirim.	F	71	45	111	42	29	2.70	Kararsızım	
	%	23,8	15,1	37,2	14,1	9,7			
Boş zamanlarımı İngilizce çalışarak geçiririm.	F	91	93	61	36	17	2.31	Katılmıyorum	
	%	30,5	31,2	20,5	12,1	5,7			
İngilizce ders saatleri arttırılırsa memnun olurum.	F	88	52	81	27	50	2.66	Kararsızım	
	%	29,5	17,4	27,2	9,1	16,8			

Ders İçi Etkinliklere Yönelik Tutum faktörü incelendiğinde ise “İngilizce derslerine istediğim için katılıyorum” maddesinin katılıyorum ortalamasında olduğu, “Boş zamanlarımı İngilizce çalışarak geçiririm” maddesinin ise katılmıyorum ortalamasında olduğu, diğer tüm maddelerin ise kararsızım ortalamasına sahip olduğu görülmektedir.

2. Lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları nasıldır?

Lise 9.,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının Kendini Yönetme faktörüne göre dağılımı Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Hazırbulunuşluk Ölçeğindeki Kendini Yönetme Faktörüne Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları

	Madde		1	2	3	4	5	X	Sonuç
Kendi kendini yönetme	Problemleri bir plan içerisinde çözerim.	F	23	68	88	89	29	3.13	Kararsızım
		%	7,7	22,8	29,5	29,9	9,7		
	Derslerime öncelik veririm.	F	20	67	66	102	43	3.27	Kararsızım
		%	6,7	22,5	22,1	34,2	14,4		
	Zamanımı iyi kullanırım.	F	33	52	91	95	27	3.10	Kararsızım
		%	11,1	17,4	30,5	31,9	9,1		
	Yönetme becerilerim iyidir.	F	16	49	66	92	75	3.54	Katılıyorum
		%	5,4	16,4	22,1	30,9	25,2		
	Zamanımı çok titiz planlarım.	F	60	63	100	46	29	2.73	Kararsızım
		%	20,1	21,1	33,6	15,4	9,7		
	Kendi öğrenmemi kendim planlamayı tercih ederim.	F	24	46	53	103	72	3.51	Katılıyorum
		%	8,1	15,4	17,8	34,6	24,2		
	Öğrenmede sistematik yaklaşım kullanırım.	F	26	65	100	76	31	3.07	Kararsızım
		%	8,7	21,8	33,6	25,5	10,4		
	Bilgi arama konusunda yeteneğime güvenirim.	F	20	34	82	90	72	3.53	Katılıyorum
		%	6,7	11,4	27,5	30,2	24,2		
Çalışmam için özel zaman ayırırım.	F	23	53	88	87	47	3.27	Kararsızım	
	%	7,7	17,8	29,5	29,2	15,8			
Öz disiplinim vardır.	F	28	49	82	87	47	3.27	Kararsızım	
	%	9,4	16,4	27,5	29,2	15,8			
Düzenliyimdir.	F	46	44	62	76	70	3.26	Kararsızım	
	%	15,4	14,8	20,8	25,5	23,5			
Sistemli birisiyim.	F	37	43	97	67	54	3.07	Kararsızım	
	%	12,4	14,4	32,6	22,5	18,1			
Kendi öğrenmemi sürdürmede bana güvenilebilir.	F	14	35	63	105	81	3.68	Katılıyorum	
	%	4,7	11,7	21,1	35,2	27,2			

Hazırbulunuşluk ölçeğindeki Kendini Yönetme faktörüne yönelik maddeler incelendiğinde “Yönetme becerilerim iyidir”, “Kendi öğrenmemi kendim planlamayı tercih ederim”, “Bilgi arama konusunda yeteneğime güvenirim” ve “Kendi öğrenmemi sürdürmede bana güvenilebilir” maddelerine öğrencilerin katıldıkları diğer maddeler ile ilgili olarak ise kararsız oldukları görülmektedir.

Lise 9.,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının öğrenmeye isteklilik faktörüne göre dağılımı Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Hazırbulunuşluk Ölçeğindeki Öğrenmeye İsteklilik Faktörüne Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları

	Madde	1	2	3	4	5	X	Sonuç
Öğrenmeye isteklilik	Her şeyin nedenini bilmek isterim.	F 16 % 5,4	32 10,7	46 15,4	87 29,2	117 39,3	3.86	Katılıyorum
	Yeni fikirleri eleştirel gözle değerlendiririm.	F 17 % 5,7	47 15,8	61 20,5	96 32,2	77 25,8	3.56	Katılıyorum
	Hatalarımdan bir şeyler öğrenirim.	F 8 % 2,7	25 8,4	31 10,4	127 42,6	107 35,9	4.00	Katılıyorum
	Yeni fikirlere açığım.	F 8 % 2,7	25 8,4	29 9,7	101 33,9	135 45,3	4.10	Katılıyorum
	Çözemediğim bir problemde yardım isterim.	F 16 % 5,4	27 9,1	51 17,1	111 37,2	93 31,2	3.79	Katılıyorum
	Yaptıklarımı değerlendirmek isterim.	F 13 % 4,4	41 13,8	64 21,5	115 38,6	65 21,8	3.59	Katılıyorum
	Çalışmaktan hoşlanırım.	F 48 % 16,1	44 14,8	68 22,8	86 28,9	52 17,4	3.16	Kararsızım
	Öğrenmeye gereksinim duyarım.	F 20 % 6,7	33 11,1	51 17,1	110 36,9	84 28,2	3.68	Katılıyorum
	Mücadele etmek hoşuma gider.	F 13 % 4,4	27 9,1	53 17,8	87 29,2	118 39,6	3.90	Katılıyorum
	Yeni bilgiler öğrenmek isterim.	F 17 % 5,7	31 10,4	37 12,4	108 36,2	105 35,2	3.84	Katılıyorum
	Yeni bilgiler öğrenmek hoşuma gider.	F 13 % 4,4	31 10,4	47 15,8	100 33,6	107 35,9	3.86	Katılıyorum
	Karar vermeden önce gerçekleri araştırmak isterim.	F 21 % 7,0	33 11,1	60 20,1	91 30,5	93 31,2	3.67	Katılıyorum

Hazırbulunuşluk ölçeğindeki Öğrenmeye İsteklilik Faktörüne yönelik maddeler incelendiğinde öğrencilerin sadece “Çalışmaktan hoşlanırım” maddesi ile ilgili kararsız oldukları, diğer tüm maddelere katıldıkları görülmektedir.

Lise 9. ,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının Kendini Kontrol Etme faktörüne göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Hazırbulunuşluk Ölçeğindeki Kendini Kontrol Etme Faktörüne Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları

	Madde		1	2	3	4	5	X	Sonuç
Kendini Kontrol Etme	Bir probleme odaklanabilirim.	F	10	46	63	103	76	3.63	Katılıyorum
		%	3,4	15,4	21,1	34,6	25,5		
	Kendi öğrenme hedeflerimi kendim belirlemek isterim.	F	7	22	60	108	101	4.24	Katılıyorum
		%	2,3	7,4	20,1	36,2	33,9		
	Sorumluluk alan bir kişiyimdir	F	21	38	56	99	84	3.62	Katılıyorum
		%	7,0	12,8	18,8	33,2	28,2		
	Kendimden beklentilerim yüksektir.	F	17	31	64	84	102	3.74	Katılıyorum
		%	5,7	10,4	21,5	28,2	34,2		
	Kişisel standartlarım yüksektir.	F	16	35	73	95	79	3.62	Katılıyorum
		%	5,4	11,7	24,5	31,9	26,5		
	Yeteneklerime inancım yüksektir.	F	23	31	69	84	91	3.63	Katılıyorum
		%	7,7	10,4	23,2	28,2	30,5		
	Kendi sınırlılıklarımın farkındayım.	F	20	29	57	107	85	3.69	Katılıyorum
		%	6,7	9,7	19,1	35,9	28,5		
	Mantıklıyumdur	F	14	22	48	119	95	3.86	Katılıyorum
		%	4,7	7,4	16,1	39,9	31,9		
	Kendi performansımı/ yaptıklarımı kendim değerlendiririm.	F	19	46	64	110	59	3.48	Katılıyorum
		%	6,4	15,4	21,5	36,9	19,8		
Performansımı/yaptıklarımı değerlendirmek için kendi kriterlerimi koymayı tercih ederim.	F	14	44	73	103	64	3.53	Katılıyorum	
	%	4,7	14,8	24,5	34,6	21,5			
Kendi karar ve eylemlerimden kendim sorumluyumdur.	F	14	41	42	92	109	3.80	Katılıyorum	
	%	4,7	13,8	14,1	30,9	36,6			
Bilgiye kendi kendime ulaşabilirim.	F	10	38	89	101	60	3.54	Katılıyorum	
	%	3,4	12,8	29,9	33,9	20,1			
Kendi kararlarımı kendim vermek isterim.	F	8	26	32	83	149	4.13	Katılıyorum	
	%	2,7	8,7	10,7	27,9	50,0			
Kendi hedeflerimi kendim koymak isterim.	F	10	18	29	73	168	4.24	Tamamen Katılıyorum	
	%	3,4	6,0	9,7	24,5	56,4			
Yaşamım kendi kontrolümdedir.	F	20	30	64	85	99	3.71	Katılıyorum	
	%	6,7	10,1	21,5	28,5	33,2			

Hazırbulunuşluk ölçeğindeki Kendini Kontrol Etme faktörüne yönelik maddeler incelendiğinde öğrencilerin “*Kendi hedeflerimi kendim koymak isterim*” maddesine tamamen katıldıkları, bu faktörde yer alan bütün maddelere ise katıldıkları görülmektedir.

3. Lise öğrencilerinin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında bir ilişki var mıdır?

Lise 9., 10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının ile tutumları arasındaki ilişki Tablo 7.de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Hazırbulunuşlukları ile Tutumları Arasındaki İlişki Korelasyon

		Hazırbulunuşluk	Tutum
Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1	.255**
	Sig.(2-tailed)		.000*
	N	298	298
Tutum	Pearson Correlation	.255**	1
	Sig.(2-tailed)	.000	
	N	298	298

*p<0.05

Öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde hazırbulunuşlukla tutum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

4. Cinsiyet değişkenine göre lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında bir ilişki var mıdır?

Lise 9., 10. ve 11. sınıf kız ve erkek öğrencilerin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının ile tutumları arasındaki ilişki Tablo 8.de verilmiştir.

Tablo 8. Kız ve Erkek Öğrencilerin Hazırbulunuşlukları ile Tutumları Arasındaki İlişki Korelasyon

Cinsiyet		Hazırbulunuşluk	Tutum
Kız	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1
		Sig.(2-tailed)	.298**
		N	167
Kız	Tutum	Pearson Correlation	.298**
		Sig.(2-tailed)	.000*
		N	167
Erkek	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1
		Sig.(2-tailed)	.198*
		N	131
Erkek	Tutum	Pearson Correlation	.198*
		Sig.(2-tailed)	.023*
		N	131

*p<0.05

Kız ve erkek öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

5. Sınıf seviyesi değişkenine göre lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında bir ilişki var mıdır?

Lise 9. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının ile tutumları arasındaki ilişki Tablo 9.da verilmiştir.

Tablo 9. Lise 9. Sınıf Öğrencilerin Hazırbulunuşlukları ile Tutumları Arasındaki İlişki

Sınıf Seviyesi		Hazırbulunuşluk	Tutum	
9.Sınıf	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1	
		Sig.(2-tailed)	.213*	
		N	106	
	Tutum	Pearson Correlation	.213*	1
		Sig.(2-tailed)	.028*	
		N	106	106

*p<0.05

Lise 9. Sınıf öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde Lise 9.sınıf öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Lise 10. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarının ile tutumları arasındaki ilişki Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Lise 10. Sınıf Öğrencilerin Hazırbulunuşlukları ile Tutumları Arasındaki İlişki

Sınıf Seviyesi		Hazırbulunuşluk	Tutum	
10.Sınıf	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1	
		Sig.(2-tailed)	.299**	
		N	142	
	Tutum	Pearson Correlation	.299**	1
		Sig.(2-tailed)	.000*	
		N	142	142

*p<0.05

Lise 10. Sınıf öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde Lise 10. Sınıf hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Lise 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluklarını ile tutumları arasındaki ilişki Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Lise 11. Sınıf Öğrencilerin Hazırbulunuşlukları ile Tutumları Arasındaki İlişki

Sınıf Seviyesi		Hazırbulunuşluk	Tutum
11.Sınıf	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1
		Sig.(2-tailed)	.222
		N	50
	Tutum	Pearson Correlation	.222
		Sig.(2-tailed)	.120*
		N	50

*p>0.05

Lise 11. Sınıf öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde Lise 11. Sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

6. Hazırbulunuşluk düzeyleri değişkenine göre lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile hazırbulunuşlukları arasında bir ilişki var mıdır?

Lise 9. ,10. ve 11. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluk düzeyleri ile tutumları arasındaki ilişki Tablo 12.de verilmiştir.

Tablo 12. Lise 9, 10 ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Hazırbulunuşlukları ve Tutumları Arasındaki İlişki

Bulunduğu faktör		Hazırbulunuşluk	Tutum
1	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1
		Sig.(2-tailed)	-575
		N	6
	Tutum	Pearson Correlation	-575
		Sig.(2-tailed)	.232
		N	6
2	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1
		Sig.(2-tailed)	.099
		N	107
	Tutum	Pearson Correlation	.099
		Sig.(2-tailed)	.311*
		N	107
3	Hazırbulunuşluk	Pearson Correlation	1
		Sig.(2-tailed)	.106
		N	185
	Tutum	Pearson Correlation	.106
		Sig.(2-tailed)	.150*
		N	185

*p>0.05

Lise 9., 10. ve 11. Sınıf öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine göre hazırbulunuşlukları ile tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde ise öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Sonuç

Lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik toplam tutum puanlarının ortalamasının 3.15 olduğu belirlenmiştir. Bu ortalama öğrencilerin İngilizce dersine yönelik “kararsız” seviyesinde yani ne olumlu ne de olumsuz bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Oysa literatürde yapılan çalışmalarda sıklıkla öğrencilerin İngilizce dersine yönelik olumlu bir tutuma sahip oldukları ifade edilmektedir (Cebeci, 2006; Genç ve Aksu, 2004). Bu farklılığın çıkmasının bir nedeni çalışmaya katılan öğrencilerin fen ve matematik alanlarında olmaları olabilir. Çünkü bu öğrenciler üniversite tercihlerinde dil ağırlıklı bölümler yerine mühendislik ve tıp gibi sayısal puanla öğrenci alan bölümlere yer vermektedirler. Öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının faktörlere göre dağılımı incelendiğinde, İngilizceden Zevk Alma faktörüne yönelik puan ortalamalarının 3.11 ile “kararsızım”, kategorisinde olduğu belirlenmiştir. Bu kategoride öğrencilerin en yüksek puanı “İngilizceden nefret ediyorum” maddesine verdikleri belirlenmiştir. Bu durum öğrencilerin İngilizce dersinden hoşlanmadıklarını göstermektedir. Bunun nedeni İngilizce dersine yönelik tasarlanan öğrenme ortamı ve öğretmenin öğretim yöntem ve teknikleri olabilir. Her ne kadar 2005 yılından itibaren öğretim programlarımızda yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını benimsesek de hala İngilizce öğretimimizde gramer ağırlıklı ve çoğunlukla kuralları öğretmeye dayalı bir öğretim gerçekleştirilmektedir (Gömlüksiz ve Onur, 2005). İkinci faktör olan İngilizce Ders Dışı Etkinliklere yönelik öğrencilerin puan ortalamalarının 3.47 ile “kararsızım” kategorisinde olduğu belirlenmiştir. Bu kategoride öğrencilerin “İngilizce konuşmak istiyorum” ve “İngilizce filmleri izlemekten ve şarkıları dinlemekten hoşlanırım” maddelerine ise en yüksek puanı verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum öğrencilerin İngilizceyi daha çok günlük hayatta kullanmak istediklerini göstermektedir. Bu sonuç yukarıda ifade edilen İngilizce öğretiminde izlenen geleneksel dilbilgisi ağırlıklı öğretimden öğrencilerin hoşlanmadığıyla paralellik göstermektedir. Son faktör olan İngilizce Ders İçi Etkinliklere yönelik puan ortalamalarının ise 2.89 ile “kararsızım” seviyelerinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin işaretledikleri maddelerden İngilizce dersini zorunlu olması nedeniyle tercih ettikleri ve İngilizce çalışmaktan hoşlanmadıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde Koçak (2003) dil öğrenen orta seviyedeki öğrencilerin İngilizce öğrenmede ders dışı aktivitelere daha çok meyil gösterdiklerini ifade etmektedir.

Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik hazırbulunuşluk puan ortalamasının 3.59 olduğu belirlenmiştir. Bu ortalama öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin “katılıyorum” seviyesinde olduğunu göstermektedir. Hazırbulunuşluk ölçeğinde Kendini Yönetme faktörü 3.26 ortalama ile öğrencilerin “kararsız” seviyede oldukları belirlenmiştir. Bu faktörde öğrencilerin kendilerine güvendikleri, ancak zamanı verimli kullanma ve planlı olma konusunda kararsız oldukları tespit edilmiştir. Hartley, (1998) planlı ders çalışma

alışkanlığına sahip olmayan öğrencilerin zamanlarını iyi kullanamadıkları ve daha çok ezbere yönelik öğrenme süreçleri yaşadıklarını ifade etmektedir. Bu durum öğrencilerin İngilizce dersinde daha çok ezbere bir öğrenme süreci içerisinde olduklarını düşündürmektedir. Öğrenmeye İsteklilik faktöründe 3.75 ortalama ile “ katılıyorum” seviyesinde oldukları ve Kendini Kontrol Etme faktöründe ise 3.76 ortalama ile” katılıyorum” seviyesinde oldukları belirlenmiştir. Birinci faktöre yönelik elde edilen bulgu öğrencilerin kendilerini yönetmede kararlı bir yapıya sahip olmadıklarını göstermektedir. Öğrenmeye İsteklilik ve Kendini Kontrol Etme faktörü ile ilgili elde edilen bulgu öğrencilerin İngilizce öğrenmeye hazır olduklarını düşündüklerini ifade etmektedir Bunun nedeni öğrencilerin özellikle yaşadıkları sosyal çevrede İngilizceyi sıklıkla kullanmaları olabilir. Çünkü özellikle bilgisayar oyunlarında, film ve internet gibi birçok farklı ortamda İngilizce bas-kın olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin duyuşsal olarak İngilizce dersini öğrenmeye yönelik olumlu bir tavra ve güvene sahip olduklarını görülmektedir. Çünkü hazırbulunuşluk öğrencinin öğrenmeye yönelik tavrını, değerlerini, alışkanlıklarını, ilgilerini, ihtiyaçlarını, çalışma yöntemlerini, korkularını vb. kapsamaktadır (Başaran, 1998). Örneklem olarak seçilen öğrenciler SBS sınavında yüksek puan alarak bu okulu tercih etmektedirler. Ünal ve Özdemir, (2008) çalışmalarında da hazırbulunuşluklar ile başarı arasında olumlu bir ilişkinin olduğunu belirtmektedir. Bu durumda öğrencilerin İngilizce dersine yönelik yeterli bir ön bilgiye sahip oldukları söylenebilir.

Elde edilen bulgular öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu göstermektedir. Ancak literatüre bakıldığında Shraim ve Khlaif (2010), yaptıkları çalışmada öğrencilerin sanal ortamda öğrenmeye yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını ancak henüz buna hazır olmadıklarını belirtmektedirler. Mulwa ve Kyalo (2013), yaptıkları çalışmada okul müdürlerinin ve öğretmenlerin tutumlarının okulun hazırbulunuşluğunu etkilemediğini ancak öğrencilerin tutumunun okulun hazırbulunuşluğunu etkilediğini belirtmektedir

Cinsiyet değişkenine göre hem kız hem de erkek öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Literatürde yapılan çalışmalarda cinsiyetin tutumlar üzerinde etkili olup olmadığına yönelik görüş ayrılıkları vardır. Bazı çalışmalarda (bkz. İnal, Evin ve Saracaloğlu, 2003) İngilizce dersine yönelik tutumlarda cinsiyetin etkili olduğu ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek tutuma sahip oldukları ifade edilirken, bazı çalışmalarda ise (Genç ve Aksu, 2004; Sarkmaz, 2011) cinsiyetin İngilizce dersine yönelik tutumlar üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir.

Sınıf seviyesi değişkenine göre lise 9.sınıf ve lise 10. Sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ünal ve Özdemir (2008) sınıf düzeyinin öğrencilerin hazırbulunuşlukları üzerinde etkili olduğunu, kız öğrencilerin ve hazırlık sınıfı okuyan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Buna karşın lise 11. sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. 11. sınıftan

itibaren öğrencilerin üniversite sınavına yönelik kaygılarında büyük artışlar olmaktadır (Dereli, 2003; Kaçar ve Zengin,2009). Bu durum bu sonucun ortaya çıkmasının bir nedeni olabilir.

Hazırbulunuşluk düzeylerine göre öğrencilerin hazırbulunuşlukları ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Buna karşın Yenilmez ve Kakmacı (2008) öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin öğrencilerin belli bir konuya giriş seviyeleri olduğunu ve konuyla ilgili ön bilgi ve tutumlarıyla ilişkili olduğunu ifade etmektedir. Bu durum, bu çalışmadan elde edilen bulgularla çelişmektedir. Öğrencilerin tutum puan ortalamaları ile hazırbulunuşluk puan ortalamaları göz önüne alındığında öğrencilerin İngilizce dersine yönelik yüksek denilebilecek bir hazırbulunuşlukları olsa da derste öğretilen formal İngilizce dersine yönelik kararsız bir seviyede tutumları olduğu görülmektedir. Bunun bir nedeni çalışma yapılan okulun yabancı dil eğitiminden ziyade fen ve matematik alanlarına daha fazla ağırlık vermesi olabilir. Bu bağlamda öğrencinin üniversite sınavına girişte kendisine yararı olmayacağını düşündüğü İngilizce dersine yönelik tutumları beklenen seviyede olamayabilir.

KAYNAKÇA

- Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. London: Addison- Wesley.
- Başaran, İ. E. 1998). *Eğitim psikolojisi*.(5. Baskı). Ankara: Aydan Web Tesisleri
- Bloom, B. S. (1979). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. Çeviren: D. A. Özçelik. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. Ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cebeci Bilgin, F. (2006). *Mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce derslerine yönelik tutumları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cohen, L.; Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th edition), London, Routledge
- Dereli, A. (2003). Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerde Sınav Kaygısını Nasıl Azaltabiliriz? *Yöret Postası* 19. www.yoret.org.tr/download/posta/68.doc adresinden 13.01.2013 tarihinde alınmıştır.
- Eagley, A.H. ve Chaiken, S. (1998). Attitude change: multiple roles for persuasion variables. In: Gilbert, D.T., Fiske, S.T. and Lindzey, G. (eds) *The Handbook of Social Psychology* 2. New York: McGraw- Hill.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning*. London: Edward Arnold.
- Genç, G. ve Aksu, M. B. (2004) *Malatya İnönü üniversitesi öğrencilerinin İngilizce derslerine ilişkin tutumları*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sunulan bildirisi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya, Turkey,06-09 Temmuz.

- Gömlüksiz, M. N. ve Onur, E. (2005). İngilizce Öğreniminde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi (Elazığ Vali Tevfik Gür İlköğretim Okulu Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 33(166) http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/166/index3-onur.htm adresinden 07.12.2013 tarihinde alınmıştır.
- Hartley, J. (1998) *Learning and Studying. A research perspective*. London: Routledge.
- İnal, S., Evin E. İ. ve Saracaloğlu A. S. (2003). *The Relationship between Students' Attitudes towards Foreign Language and Foreign Language Achievement*. 1st International Conference on Approaches to the Study of Language and Literature. İzmir, Ekim 1-3.
- Levin, T., Naama, S. ve Zipora, L. (1991). Achievements and attitudinal patterns of boys and girls in science. *Journal of Research in Science Teaching*, 28 (4): 315-328.
- Koçak, A. (2003). *A study on learners' readiness for autonomous learning of English as a foreign language*. Unpublished Master's thesis, Ankara: METU.
- Mulwa, S. A. ve Kyalo, D. N. (2013). The influence of principals', teachers' and Students' attitude on readiness to adopt e-Learning in secondary schools in Kitui. *European Scientific Journal*, 9(5), 183-202.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Reio, T. G., Jr. ve Davis, W. (2005). Age and gender differences in self-directed learning readiness: A developmental perspective. *International Journal of Self-Directed Learning*, 2(1), 40-49.
- Sarkmaz, Ö. (2011). *İskenderun'da bulunan teknik ve meslek liseleri öğrencilerinin dil öğrenimine karşı tutumları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Senemoğlu, N., (2009). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Shraim, K. ve Khlaif, Z. (2010). *Students' Readiness Towards E-learning. A case study of Virtual Classrooms for secondary education in Palestine*. The 3rd Annual Forum on e-learning Excellence in the Middle East. Dubai. 1-4 Feb 2010.
- Tay, B. ve Tay, B. A. (2006). Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumun Başarıya Etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 73-84.
- Ünal, M. ve Özdemir, M. Ç. (2008). Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarıya etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 13-22.
- Walter, G. (1997). *The elements of foreign language teaching (7th Edition)*. Clevedon: Multilingual Methods Publishing.

Yanar, B. H. (2008). *Yabancı dil hazırlık eğitimi alan ve almayan anadolu lisesi öğrencilerinin yabancı dil özyeterlik algılarının ve ingilizce dersine yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yenilmez, K. ve Kakmacı, Ö. (2008). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin matematikteki hazırbuluşluk düzeyi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 529-542.